

Project co-financed by the European
Regional Development Fund

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA WINTER MED
Dubrovnik, 21. lipnja 2022., 10:30

PRIMJENA REZULTATA WINTER MED projekta U PROSTORNOM PLANIRANJU I LOKALNIM POLITIKAMA

mr.sc. Marina Oreb, dipl.ing.arh.
Barbara Savin, dipl.ing.arh.

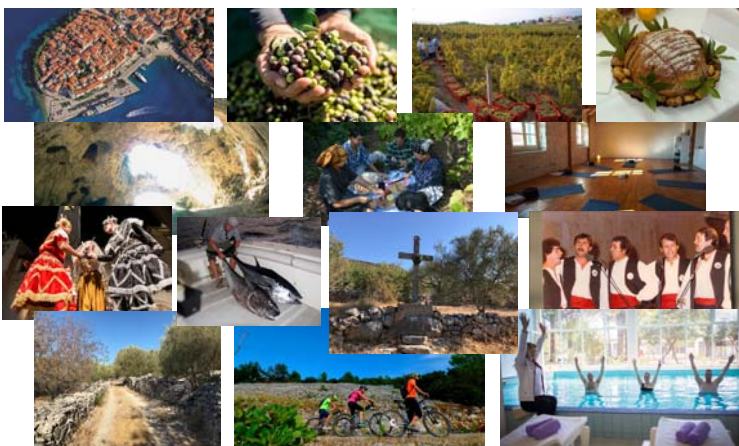

PRIMJENA REZULTATA WINTER MED PROJEKTA U PROSTORNOM PLANIRANJU I LOKALNIM POLITIKAMA

mr. sc. Marina Oreb
Barbara Savin

Cilj projekta

razvoj zajedničke integrirane transnacionalne Strategije za razvoj cjelogodišnjeg održivog i odgovornog turizma na mediteranskim otočnim destinacijama kroz povećanje koordinacije među regijama u procesu razvoja tematskog turizma (kulturnog i dr.) kao glavnog sredstva za smanjenje sezonalnosti i promociju održivog i odgovornog obalnog turizma.

Cilj projekta

razvoj zajedničke integrirane transnacionalne Strategije za razvoj cjelogodišnjeg održivog i odgovornog turizma na mediteranskim otočnim destinacijama kroz povećanje koordinacije među regijama u procesu razvoja tematskog turizma (kulturnog i dr.) kao glavnog sredstva za smanjenje sezonalnosti i promociju održivog i odgovornog obalnog turizma.

Podizanjem kvalitete gradnje, obnove i rekonstrukcije povijesnih područja naselja i otočnih krajolika te njihove prezentacije i interpretacije stvaraju se preduvjeti za razvoj otoka kao destinacije kulturnog turizma kao cjelogodišnje atrakcije.

Kultura omogućava i potiče ekonomsku, društvenu i ekološku održivost. Ona oblikuje naš identitet i definira naše naslijeđe. Prema tome, kultura se mora postaviti u središte razvoja politika i mora se naglasiti njezin doprinos težnji za općim dobrom. Nema demokratskog, mirnog i održivog razvoja bez kulture u njegovom središtu. (Deklaracija iz Davosa iz 2018.)

Projektni zadatak

- Razvoj kulturnog turizma prepoznat je kao vodeći segment koji u DNŽ pridonosi ostvarenju cjelogodišnjeg i održivog turizma
- Specifične aktivnosti usmjerene na očuvanje najvrjednijeg kulturnog resursa, kulturno – povijesnih urbanih i ruralnih naselja u otočkim krajolicima
- Mjere i aktivnosti za uključivanje tih resursa u kulturnu turističku ponudu.
- Ovaj projekt naslanja se na metodologiju uspješnog projekta CO-EVOLVE koji je slično napravio za područje Neretve.

Prepoznavanjem kulturnih krajolika i povijesnih naselja te njihovim uključivanjem u politike i strategije razvoja kao i u prostorno-planske dokumente i projekte pokušava se zaustaviti stihijski odnos prema ambijentu i „trošenje“ vrijednog ugroženog resursa koji čini prostornu prepoznatljivost i identitet ovih područja.

Razvoj kulturnog turizma prepoznat je kao vodeći segment koji u DNŽ pridonosi ostvarenju cjelogodišnjeg i održivog turizma.

U ovom se projektnom zadatku ovaj segment posebno detaljno razrađuje specifičnim aktivnostima usmjerenim na očuvanje najvrjednijeg kulturnog resursa., kulturno – povijesnih urbanih i ruralnih naselja u otočkim krajolicima te na mjere i aktivnosti koje bi se trebale poduzeti za uključivanje tih resursa u kulturnu turističku ponudu.

Ovaj projekt naslanja se na metodologiju uspješnog projekta CO-EVOLVE koji je slično napravio za područje Neretve.

Prepoznavanjem kulturnih krajolika i povijesnih naselja te njihovim uključivanjem u politike i strategije razvoja kao i u prostorno-planske dokumente i projekte pokušava se zaustaviti stihijski odnos prema ambijentu i „trošenje“ vrijednog ugroženog resursa koji čini prostornu prepoznatljivost i identitet ovih područja.

Korčula

Mljet

Kulturni turistički resursi nisu kvalitetno osmišljeni niti se njima upravlja kao kulturnim turističkim atrakcijama, te se propušta potencijalna turistička potražnja.

Da bi hrvatske otoke razvili kao destinacije kulturnog turizma potrebno je podići razinu kvalitete obnove, prezentacije i interpretacije povjesnih urbanih cjelina.

Neprijemna gradnja, zapuštenost i nered u prostoru predstavlja prijetnju razvoju otoka kao destinacije kulturnog turizma.

Vrijedni povijesni prirodni i ruralni krajolici, urbane i ruralne cjeline koje, s obzirom da nisu nikad istražene i valorizirane, nisu adekvatno zaštićene planom, te u stvarnosti nestaju iz naših krajolika .

Očuvanje identiteta kroz zaštitu krajolika i naselja prostorno-planskom dokumentacijom je neophodna, zbog toga što nema zakonske zaštite.

Project co-financed by the European Regional Development Fund

WINTER MED

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA WINTER MED
Dubrovnik, 21. lipnja 2022., 10:30

Teorijska osnova

- ICOMOS-ova Povelja o vernakularnom graditeljskom naslijeđu iz 1999.
- ICOMOS Deklaracija o zaštiti duha mjesta, Quebec 2008.
- UNESCO-ova Preporuka o povijesnim urbanim krajolicima iz 2011.
- Načela iz Vallette za zaštitu i upravljanje povijesnim gradovima, gradovima i urbanim područjima iz 2011.
- Pariška deklaracija o baštini kao pokretaču razvoja iz 2011.
- Europska konvencija o krajoliku, Firenza 2000.
- Okvirna konvencija Vijeća Europe o vrijednostima kulturnog naslijeđa za društvo, Faro konvencija 2005.
- Leeuwardenska deklaracija o prilagodljivoj prenamjeni iz 2018.
- Deklaracija iz Davosa, Davos – Švicarska, 2018.

Dokumenti ističu da naslijeđe treba biti ugrađeno u politiku planiranja te da planiranje treba omogućiti mehanizme za ravnotežu zaštite i održivosti. Preporučuju uključivanje naslijeđa u koncept održivoga regionalnog razvoja, posebice turizma i gospodarstva.

PRIMJENA REZULTATA WINTER MED PROJEKTA U PROSTORNOM PLANIRANJU I LOKALNIM POLITIKAMA

Brojnim svjetskim i europskim deklaracijama, konvencijama i poveljama **ICOMOSA, UNESCA i VIJEĆA EUROPE** ističe se da naslijeđe treba biti ugrađeno u politiku planiranja te da planiranje treba omogućiti mehanizme za ravnotežu zaštite i održivosti.

Dalje one preporučuju uključivanje naslijeđa u koncept održivoga regionalnog razvoja, posebice turizma i gospodarstva.

Istakli bi **Europsku konvencija o krajoliku iz Firenze, 2000.** koja

Operativno, pretpostavlja obvezu:

- ugrađivanja krajolika u politike regionalnog i urbanističkog planiranja
- osmišljavanje posebnih politika krajolika i istovremeno sustavno uključivanje dimenzije krajolika u sve resorne politike i

I **Deklaraciju iz Davosa iz 2018.** Kojom je uveden koncept **BAUKULTUR** koji obuhvaća svaku ljudsku djelatnost koja mijenja izgrađeni okoliš.

Kulturna baština ključna je komponenta visokokvalitetnoga koncepta Baukultur. Način na koji koristimo, održavamo i štitimo našu kulturnu baštinu danas bit će ključan za budući razvoj visokokvalitetnoga izgrađenog okoliša.

RH je potpisala niz gore navedenih dokumenata i ugradila ih u Zakone ali se uglavnom do sada dosljedno ne primjenjuju za tradicijsku arhitekturu.

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA WINTER MED
 Dubrovnik, 21. lipnja 2022., 10:30

Podloga rasprostranjenosti i tipološka obilježja povijesnih graditeljskih struktura u kulturnom krajobrazu Dubrovačkog primorja, Podloga za regulaciju malih naselja – Čepikuće
 za ID PPUO Dubrovačko primorje, 2008.-2011.

Baština – Pokretač razvoja
 Zajedničke prekogranične aktivnosti u primjeni novih metodologija na zaštiti i upravljanju prirodnim i kulturnom baštinom na području Dubrovnika i Boke Kotorske 2013. – 2015.

Krajobrazna osnova DNŽ,
Krajobrazna studija DNŽ – Tipološka klasifikacija krajobraza, 2016.,
Prepoznavanje i vrjednovanje kulturnih krajolika DNŽ, 2016
 Izmjene i dopune Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, 2014.-2019.

PRIMJENA REZULTATA WINTER MED PROJEKTA U PROSTORNOM PLANIRANJU I LOKALNIM POLITIKAMA

Zavod za prostorno uređenje DNŽ već dugi niz godina u skladu s navedenim načelima radi na izradi brojnih podloga potrebnih za sprovođenje adekvatne planske zaštite kulturno povijesnog nasljeđa.

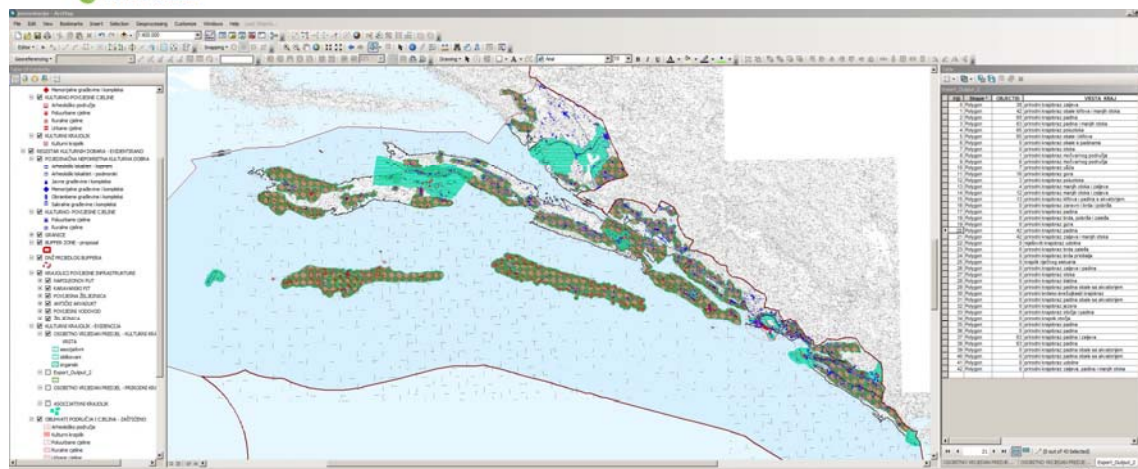
Već 2008. je dao izraditi podlogu **rasprostranjenosti i tipološka obilježja povijesnih graditeljskih struktura u kulturnom krajobrazu Dubrovačkog primorja, Podloga za regulaciju malih naselja – Čepikuće za potrebe izrade ID PPUO Dubrovačko primorje**

2013. Pokrenuli smo EU projekt „Baština pokretač razvoja“ radi utvrđivanja metodologije zaštite povijesnog urbanog krajolika svjetske baštine grada Dubrovnika te promoviranja integralnog načina planiranja.

Okupljen je interdisciplinarni tim, uz uvjet korištenja GIS alata, izrađene su zajednički razvijene studije, utvrđene smjernice za unapređenje zakonskog okvira, ekonomsku valorizaciju i efikasniju zaštitu i upravljanje kulturnim i prirodnim resursima. U timovima su sudjelovali arhitekti, urbanisti, konzervatori, povjesničari umjetnosti, sociolozi, pravnici, ekonomisti, krajobrazni arhitekti

Naposlijetku za potrebe izrade Izmjena i Dopuna PPDNŽ 2014-2019. ali i ugrađivanja krajolika u politike regionalnog planiranja sukladno gore navedenim načelima izrađena je i **Krajobrazna osnova DNŽ** čiji su sastavni dio **Krajobrazna studija DNŽ – Tipološka klasifikacija krajobraza, 2016. i studija Prepoznavanje i vrjednovanje kulturnih krajolika DNŽ, 2016** osnovne podloge za prepoznavanje i valorizaciju kulturnih krajolika DNŽ

Plan je utvrdio vrijedne krajobraze, dao mjere zaštite pojedinih vrsta krajobraza te propisao obvezu izrade detaljnijih krajobrazno/konzervatorsko/urbanističkih studija za određene krajolike za sve dijelove Županije.

Sve ove podloge ugrađene su u prostorni plan.

Plan je utvrdio vrijedne krajobraze, dao mjere zaštite pojedinih vrsta krajobraza te propisao obvezu izrade detaljnijih krajobrazno/konzervatorsko/urbanističkih studija na lokalnom nivou za određene krajolike za sve dijelove Županije

Zanimanje Zavoda DNŽ za problematiku zaštite krajolika i izradu interdisciplinarnih stručnih podloga, kao pripreme za izradu prostornih planova proizašlo je iz potrebe izdavanja mišljenja sukladno Zakonu o prostornom uređenju.

Bez detaljnijih studija nije bilo moguće ni dati utemeljeno mišljenje, a ni propisati relevantne uvjete za “razvojne projekte” u kulturnim krajolicima, a naknadna pravna tumačenja zakona ukazala su na nemoć prostornog plana kada je u pitanju zaštita bez uporišta u zakonu.

Interreg Mediterranean WINTER MED Project co-financed by the European Regional Development Fund

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA WINTER MED
Dubrovnik, 21. lipnja 2022., 10:30

Stručna studija integralne zaštite i revitalizacije povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta

na projektu WINTER MED mreža zimskih otoka za cjelogodišnja turistička iskustva na Mediteranu 2021.-2022.

PRIMJENA REZULTATA WINTER MED PROJEKTA U PROSTORNOM PLANIRANJU I LOKALNIM POLITIKAMA

DENEA

Na istom tragu završen je sada i ovaj EU projekt WINTER MED u okviru kojeg je izrađena STRUČNA STUDIJA INTEGRALNE ZAŠTITE I VALORIZACIJE POVIJESNIH NASELJA U KRAJOLICIMA OTOKA KORČULE I MLJETA

Na Korčuli imamo manji broj većih tradicijskih naselja, koja unutar sebe imaju svoju povijesnu jezgru koja nije zakonom zaštićena ali ima ambijentalne tradicijske vrijednosti (karakteristična tipologija stanovanja kojoj prijete devastacija)...

Mljet je opet drugačiji tu se radi o propadanju naselja koja su unutar kopna otoka i kojima je fizionomija potpuno očuvana, s obzirom da se život preselio na obalu.

U okviru ovog projekta uz analizu i katalog naselja razrađena je i metodologija izrade kontervatorsko-urbanističkog plana povijesnog naselja za odabrana pilot naselja.

ODLUKA O IZRADI IZMJENA I DOPUNA

Prostorni plan mora se bazirati na stručnim studijama i podlogama ...

U poglavlju VI. Popis sektorskih strategija, planova i studija ... naznačene su relevantne studije za koje se smatra da će doprinijeti kvaliteti prostornog plana ...

u OOI IDPPDNŽ 2014. godine naznačeno je da će se koristiti studije izrađene kroz EU projekt Baština – pokretač razvoja ...

Smjernice iz studije napravljene kroz projekt CO-EVOLVE uspješno su ugrađene u 7 prostornih planova na području Neretve ...

Ovom prilikom molimo da se smjernice izrađene kroz projekt WINTER-MED ugrade u prostorne planove JLS s područja Korčule i Mljeta ...

14. srpnja 2014. SLUŽBENI GLASNIK DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE Broj 4

SLUŽBENI GLASNIK DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

Broj 4, godina XIV, Izdavanje 14. 2014.
Izdavao i uređivao: Glavni urednik poština 1, 61000 Dubrovnik

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA WINTER MED

14. srpnja 2014. SLUŽBENI GLASNIK DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE Broj 4

VI. POPIS SEKTORSKIH STRATEGIJA, PLANOVA, STUDIJA I DRUGIH DOKUMENATA PROPISANIH POSEBNIM ZAKONIMA

Članak 7.

Za potrebe izrade izmjena i dopuna Plana koristit će se strategije, programi, planovi i drugi dokumenti državne razine, te strategije, planovi, studije izrađene na županjskoj razini:

- Razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije,
- Strategija razvoja turizma Dubrovačko-neretvanske županije,
- Plan korištenja obnovljivih izvora energije na području Dubrovačko-neretvanske županije,
- Vodoopskrbni plan Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studija zaštite voda Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studije i idejni projekti opskrbe plinom županije.

Članak 8.

Za potrebe izrade Izmjena i dopuna Plana potrebno je izraditi sljedeće stručne podloge:

- Analiza provedbe važećeg plana s posebnim osvrtom na korištenje područja ograničenja te uočeni konflikti i resursi,
- Krajobrazna studija Dubrovačko-neretvanske županije,
- Prostorno-prometna studija, revizija prometnog rješenja Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studija opravdanosti ugostiteljsko-turističkih zona izvan naselja na području županije,
- Studija pogodnosti za smještaj zona marikultura i akvakultura u županiji.

- analiza obilježja i vrijednosti krajolika i njegovih sastavnica u sklopu stručne podloge, te ugradnja mjera zaštite u odredbe Plana te uvažavanjem prirodnih i kulturnih obilježja osigurati integralni i multidisciplinarni pristup krajoliku.

VI. POPIS SEKTORSKIH STRATEGIJA, PLANOVA, STUDIJA I DRUGIH DOKUMENATA PROPISANIH POSEBNIM ZAKONIMA

Članak 7.

Za potrebe izrade izmjena i dopuna Plana koristit će se strategije, programi, planovi i drugi dokumenti državne razine, te strategije, planovi, studije izrađene na županjskoj razini:

- Razvojna strategija Dubrovačko-neretvanske županije,
- Strategija razvoja turizma Dubrovačko-neretvanske županije,
- Plan korištenja obnovljivih izvora energije na području Dubrovačko-neretvanske županije,
- Vodoopskrbni plan Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studija zaštite voda Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studije i idejni projekti opskrbe plinom županije.

Članak 8.

Za potrebe izrade Izmjena i dopuna Plana potrebno je izraditi sljedeće stručne podloge:

- Analiza provedbe važećeg plana s posebnim osvrtom na korištenje područja ograničenja te uočeni konflikti i resursi,
- Krajobrazna studija Dubrovačko-neretvanske županije,
- Prostorno-prometna studija, revizija prometnog rješenja Dubrovačko-neretvanske županije,
- Studija opravdanosti ugostiteljsko-turističkih zona izvan naselja na području županije,
- Studija pogodnosti za smještaj zona marikultura i akvakultura u županiji.

Prostorni plan mora se bazirati na stručnim studijama i podlogama ...

U poglavlju VI. Odluke o izradi Prostornog plana potrebno je navesti studije i podloge na kojima počiva planski postupak, a koje trebaju doprinijeti kvaliteti prostornog plana tj prostora u konačnici.

Oom prilikom molimo da se ove podloge koriste kao podloge za izradu prostornih planova te da se smjernice iz Stručne studije projekta WINTER-MED ugrade u prostorne planove JLS s područja Korčule i Mljeta ...

Ugradnjom Smjernica za cjelovitu zaštitu i revitalizaciju povijesnih naselja u krajolicima otoka Korčule i Mljeta u prostorno plansku dokumentaciju lokalnih prostornih planova stvara se preduvjet za dugoročno usmjerenje razvoja kulturno-turističkih inicijativa na ovim otocima.

Interreg
Mediterranean
WINTER MED

Project co-financed by the European
Regional Development Fund

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA WINTER MED
Dubrovnik, 21. lipnja 2022., 10:30

**[lok-ap]
smjernice za
provedbu
arhitektonskih
politika
lokalnih
zajednica**

kako bi se izbjegla opasnost da manje
prostorne zajednice budu apsorbirane u
neprepoznatljive urbane cjeline, nužno je
arhitektonskim politikama promovirati
njihovu lokalnu osobitost i specifičan
karakter

OTKLUČAJMO
ZAKLJUČANO
20. listopada 2021. g.

PRIMJENA REZULTATA WINTER MED PROJEKTA U PROSTORNOM PLANIRANJU I LOKALNIM POLITIKAMA

Želja nam je izraditi slične studije za ostale regije – klastere Županije i to Pelješac, Dubrovačko priobalje i Lastovo.

Kada budu izrađene sve studije biti će potrebno da se na razini Županije, a potom i lokalnih uprava donese politički akt regionalne i lokalne Apolitike tj Arhitektonske politike za vrsnoću i kulturu građenja na lokalnom nivou.

Time bi ova misija bila dovršena, a županija i JLS senzibilizirane na vrijednost ukupnih krajolika, potrebu očuvanja regionalnih karakteristika krajolika, mogućnost valorizacije tradicijskog nasljeđa u gospodarstvu, te pojmove kao što su kultura i vrsnoća građenja - BAUHAUS.

